

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

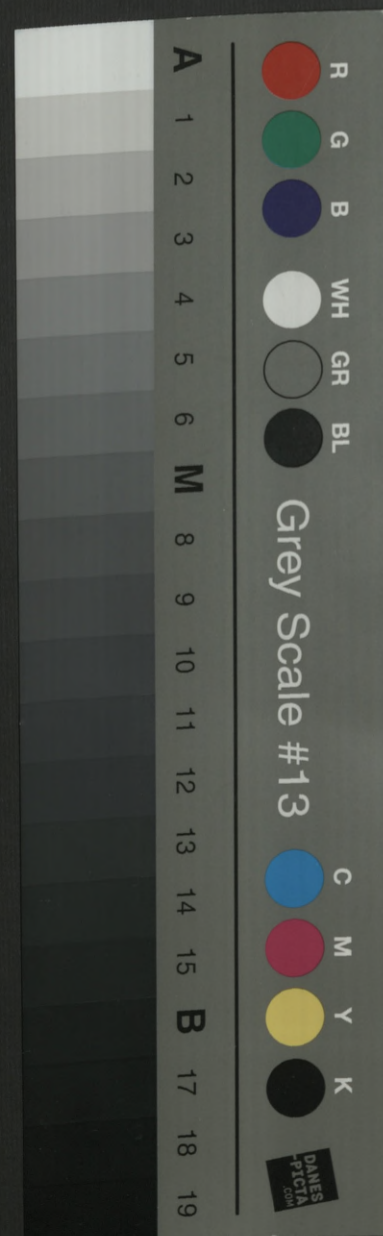
gen.dyw.prof.dr inż.Tadeusz JEMIOŁO
WPŁYW KSZTAŁTOWANIA SIĘ BEZPIECZEŃSTWA
EUROPEJSKIEGO NA SYSTEM KSZTAŁCENIA

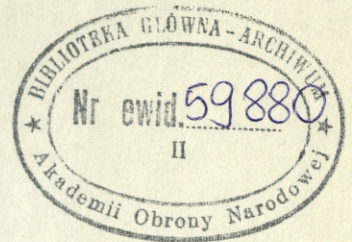
1

~~BIBLIOTEKA GŁÓWNA~~
~~59880~~
59880
BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid. ...
Akademia Obrony Narodowej

WARSZAWA

1994

Gen.dyw.prof.dr inż. Tadeusz JEMIOŁO

Wpływy kształtowania się bezpieczeństwa
Europejskiego na system kształcenia

Λ

Wydanie Komendanta AON na Konferencji w Akademii NATO
w Rzymie w dniu 25.03.1994 r.

Nadejdzie dzień, gdy demokratycznie
wybrane instytucje zachodnioeuropejskie
obejmą swym zasięgiem całą Europę w jej
granicach geograficznych i historycznych.

JAN PAWEŁ II

Wystąpienie Komendanta AON na Konferencji w Akademii NATO
w RZYMIE w dniu 25.03.1994 r.

WIELCE SZANOWNI PAŃSTWO!

Celem mojej informacji jest przedstawienie, przed tak dostojnym gronem, kilku wybranych problemów związanych z wpływem kształtującego się bezpieczeństwa europejskiego na system kształcenia w Akademii Obrony Narodowej.

Od chwili powołania do życia naszej uczelni, w jej systemie kształcenia z ogromną uwagą i w sposób wymierny uwzględnia się szeroką problematykę bezpieczeństwa europejskiego. Było i jest to konieczne, gdyż tylko w bezpiecznej Europie postrzegamy bezpieczną i suwerenną Polskę. Dlatego też na kursach dyplomowych i podyplomowych cykl zajęć rozpoczyna się od wykładu komendanta pt.: "System bezpieczeństwa europejskiego", dopiero kolejny dotyczy systemu obronnego RP na tle bezpieczeństwa w Europie.

W sposób uproszczony przedstawiam, że na system kształcenia w AON zasadniczy wpływ wywierają:

- wymagania zapewniające bezpieczeństwo europejskie;
- uwarunkowania kształtujące bezpieczeństwo państwa.

Ponadto na kierunki kształcenia oddziałuje cała sfera uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, które wywierają bezpośredni lub tylko pośredni wpływ na system studiów w AON. Zasadniczymi elementami tego systemu są:

- dalsze rozwijanie i wzbogacanie wiedzy uniwersyteckiej, której podstawy uzyskali nasi studenci w czasie czteroletnich studiów w wyższych szkołach oficerskich lub w Akademii Technicznej i Akademii Marynarki Wojennej;
- teoretyczna wiedza profesjonalna, mieszcząca się głównie w sferze strategii wojennej, sztuki operacyjnej i taktyki;
- kształtowanie umiejętności dowódczych i sztabowych, dających podstawę stosowania wiedzy teoretycznej w działaniu.

Mimo wyodrębnienia elementu przygotowania psychologicznego studentów do rozwiązywania problemów i spraw w skali międzynarodowej, kwestie te występują we wszystkich trzech wymienionych elementach systemu kształcenia. W zabiegach metodycznych, treści nauczania są ukierunkowane na rozwiązywanie zasadniczych problemów stanowiących o systemie bezpieczeństwa, sprowadzającego się nie tylko do teoretycznych konstrukcji i modeli, lecz także zapotrzebowań praktyki. Dążymy bowiem do przekazania studentom pragmatycznych rozwiązań (motywacji), które mogą i powinny wywierać pozytywny wpływ

na zmiany oraz przewartościowania w interesie wszystkich państw europejskich. Studia oficerów z innych armii w AON sprzyjają takim rozwiązaniom.

Sięgamy przy tym do ponad tysiącletnich doświadczeń i wartości historycznych narodu polskiego, polskiej sztuki wojennej i myśli wojskowej, nie dla rozwijania nacjonalizmu, lecz do wydobywania tego wszystkiego, co zapewniało bezpieczeństwo państwa na tle bezpieczeństwa europejskiego.

Ocena historycznych doświadczeń przez pryzmat współczesności, umożliwia głębiej dostrzegać te uwarunkowania i sytuacje, które doprowadzały do powstawania zagrożeń, wywołujących kryzysy, a w konsekwencji do konfliktów zbrojnych.

Takie spojrzenie na historyczne dokonania umożliwia też formułowanie pewnych prawidłowości zapobiegania i przeciwdziałania powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz zagrożeń - zwłaszcza militarnych - we współczesnych warunkach.

Na pewno jest to problem trudny i kontrowersyjny, gdyż zagrożenie można rozpatrywać w różny sposób i w różnych aspektach zarówno bezpieczeństwa państwa, jak i europejskiego.

Pragnę przedstawić te zagrożenia, które wywierają lub mogą wywierać wymierny wpływ naruszający trwałość i niezawodność bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego.

Na pierwszym miejscu wymieniam zagrożenie polityczne, gdyż ono właśnie kreuje kształt architektury bezpieczeństwa Polski i Europy.

Bardzo wyraźnie objawia się zagrożenie ekonomiczne; stanowi ono swoisty barometr słuszności koncepcji politycznych oraz zachowań społeczeństwa, zarówno w skali państwa, jak i wymiarze międzynarodowym.

Generalnie można zaryzykować sformułowanie następującej tezy: bezpieczeństwo może być zagrożone wówczas, gdy nie zostaną zlikwidowane ogromne różnice ekonomiczne, będące następstwem politycznego podziału naszego kontynentu. Dlatego też wydaje się zasadne, że oprócz "Partnerstwa dla pokoju", w warunkach europejskich powinno nabierać dynamizmu "Partnerstwo dla aktywności gospodarczej". Pamiętać bowiem należy, że niepowodzenia ekonomiczne i napięcia w gospodarce prowadzą do napięć i kryzysów społecznych.

Wyodrębniłem zagrożenie o charakterze naukowo-technicznym, gdyż jest to dziedzina, która współcześnie determinuje kierunki polityczne i rozwój ekonomiczny. Hamowany przepływ informacji o osiągnięciach naukowych i technologicznych, rodzi nierówności rozwoju politycznego, ekonomicznego i społecznego, a także obronnego.

Nowe z kolei, o niebywałym wymiarze niszczącym (śmiercionośnym), nieznanne osiągnięcia naukowe w sferze wojskowej, mogą stanowić zachętę, w ręku szaleńca, do wywołania konfliktu zbrojnego. Obecnie może na przykład niepokoić zwiększanie się liczby państw dysponujących bronią nuklearną. W wielu bowiem laboratoriach nadal trwają prace nad wynalezieniem super-broni, zwłaszcza masowego zniszczenia.

Groźne i niebezpieczne były i są nadal lokalne konflikty zbrojne, które w porę nie stłumione (nie wygaszone) mogą mieć poważny wpływ na naruszanie równowagi i zaufania międzynarodowego. Najlepszym tego przykładem jest konflikt jugosłowiański.

Można także zaryzykować twierdzenie, że Jugosławia stała się "krwawym laboratorium" roli nacjonalizmów i waśni religijnych w wywoływaniu poważnych kryzysów w skali międzynarodowej. Dlatego też należy przewidywać, że w naruszaniu bezpieczeństwa coraz większą rolę mogą odgrywać:

- różnego rodzaju nacjonalizmy;
- fanatyzm religijny;
- terroryzm i masowa migracja ludności.

Zagrożenia te, jeżeli nie będzie się im w porę zapobiegać, mogą bezpośrednio bądź pośrednio wpływać na obniżanie wiarygodności współpracy międzynarodowej.

Będą one też powodować narastanie (powstawanie) sytuacji kryzysowych, które mogą w określonych warunkach prowadzić do zagrożeń w najbardziej brutalnym wymiarze, do zagrożeń militarnych. Z kolei zagrożenia militarne rozpatrujemy jako groźbę użycia siły militarnej w celu wymuszenia określonych żądań politycznych lub ekonomicznych oraz użycie siły militarnej, czyli zbrojne działania. I chociaż obecnie działania zbrojne na dużą skalę nie należy przewidywać, to jednak wykluczać go nie można. Mogą natomiast wystąpić sytuacje militarnego działania o małej i średniej intensywności, które są również wyjątkowo niekorzystne dla bezpieczeństwa międzynarodowego.

Są to z pewnością truizmy, które jednak trzeba powtarzać, aby we właściwym czasie zapobiegać powstawaniu i narastaniu sytuacji kryzysowych. Ich dostrzeganie i obiektywizm w ocenianiu, również w systemie studiów akademickich, mają istotne znaczenie dla tworzenia kształtu architektury bezpieczeństwa zarówno narodowego, jak i w wymiarze europejskim.

W systemie kształcenia w AON tę architekturę bezpieczeństwa europejskiego postrzegamy następująco:

1. Jak zawsze wszystko wiąże wspólnie uzgodniona polityka międzynarodowa.

2. Filarami bezpieczeństwa są: UZE, NATO, KBWE i jako nowy filar "Partnerstwo dla pokoju". Ten ostatni może wywoływać zrozumiałą kontrowersję, zwłaszcza że jest usytuowany na równi z filarami powszechnie uznanymi i nie podlegającymi dyskusji. Wydaje się jednak, że dla wielu państw, nie należących do zachodnich struktur obronnych, "Partnerstwo dla pokoju" może budzić uzasadnioną nadzieję bezpieczeństwa.

3. Stabilizację europejską będą zapewniać następujące dziedziny: kultura, sztuka, nauka, sport oraz organizacje humanitarne o zasięgu międzynarodowym.

Fundamentem zaś dla tak zaprojektowanej architektury bezpieczeństwa europejskiego powinna być współpraca ekonomiczna i naukowo-techniczna.

Można zaryzykować sformułowanie twierdzenia, że po raz pierwszy w tym stuleciu narody Europy, przy ścisłej współpracy z USA, uzyskały szansę powołania do życia instytucjonalnych struktur jedności, bezpieczeństwa i współpracy - instytucji, zaspokajających potrzeby rozwoju społeczeństw Starego Kontynentu. Mogą one zapewnić Europie miejsce w społeczności światowej, odpowiadające wielkości jej dziedzictwa i potencjału. Zaistniały zatem polityczne przesłanki (ale nie tylko) urzeczywistnienia, formułowanej niemal od 700 lat, tezy wiecznego pokoju czy konfederacji europejskiej. Proponowane obecnie zasady i instytucje żywo przypominają projekty Immanuela Kanta czy polskiego księcia, pierwszego komendanta Szkoły Rycerskiej w Polsce - Adama Czartoryskiego.

Dlatego uważamy, że nadrzędnym warunkiem budowy bezpieczeństwa na naszym kontynencie jest dziś przestrzeganie zasady integralności politycznej kreującej bliższą i dalszą przyszłość; polityki odpowiadającej narodom i państwom zarówno Wschodu, jak i Zachodu.

Istotną rolę w tej dziedzinie odgrywa również otwartość polityki państw europejskich, gdyż przyczynia się ona do pogłębienia wzajemnego zaufania między narodami. W pełni więc jest zasadna teza, że im bardziej polityka i jej realizacja jest otwarta w danym kraju, tym większe jest jego bezpieczeństwo. Uznanie wspólnych wartości, polityka otwartości i zbieżności zakładanych przez państwa celów, stwarzają szansę i zapewniają im szerokie uczestnictwo w organizacjach wspólnot europejskich.

W rozważaniach nad kształtowaniem się politycznych warunków integracji europejskiej nie można pomijać w tym procesie ogromnej roli Stanów Zjednoczonych. Podobnie jak w przeszłości, mogą one odgrywać stabilizującą rolę w całokształcie zmian na europejskim kontynencie.

W minionym okresie bezpieczeństwo Europy i świata opierało się na równowadze pomiędzy supermocarstwami nuklearnymi. Dzisiaj, po zakończeniu zimnej wojny i uzyskaniu przez Europę nowej tożsamości rośnie znaczenie organizacji europejskich w dziedzinie bezpieczeństwa. Dlatego tak ważnym filarem bezpieczeństwa europejskiego jest filar Unii Zachodnioeuropejskiej. W dniach 11 i 12 lutego br. w Warszawie, polski parlament zorganizował międzynarodowe seminarium na temat "Spojrzenie Unii Zachodnioeuropejskiej na bezpieczeństwo państw Europy Środkowej i Wschodniej". W obradach uczestniczył przewodniczący Zgromadzenia Unii Zachodnioeuropejskiej, Sir Dudley Smith, który bardzo wysoko ocenił przebieg i dyskusję w czasie seminarium. W odniesieniu do Polski stwierdził m.in.: "Polska ma już status stałego obserwatora w zgromadzeniu UZE i jestem przekonany, że wasi przedstawiciele będą odgrywać w nim ważną rolę... Uważam, że w sprawach bezpieczeństwa i obrony Polska, jak i inne większe kraje Europy Środkowej, powinny tworzyć nowy, potrzebny w Europie, status bezpieczeństwa... Moim zdaniem, gdybyśmy osiągnęli europejską tożsamość w sprawach bezpieczeństwa i obrony - byłby to najpotężniejszy blok obronny, którego nikt by nie tknął".

Proszę wybaczyć zbyt długi cytat z wypowiedzi Sir Dudley Smitha, ale w pewnym stopniu oddaje on atmosferę głębokiej troski oraz ufności pokładanej w UZE, stanowiącej zasadniczy filar bezpieczeństwa europejskiego.

Nie będę omawiać problematyki związanej z NATO i KBWE, gdyż ich wysoka ranga i niezaprzeczalna rola jako filarów utrzymania bezpieczeństwa w Europie, jest powszechnie znana i uznana.

Pragnę jednak zasygnalizować kilka wątków dotyczących "Partnerstwa dla pokoju", które 3 lutego br. nasz premier, Waldemar Pawlak, podpisał w Brukseli. Wspomniałem, że jest sprawą dyskusyjną zaszeregowanie "Partnerstwa" do jednego z filarów bezpieczeństwa europejskiego. Uważam jednak, że "Partnerstwo" można określić mianem filaru, gdyż jest to inicjatywa ustalająca nową formę współpracy z NATO dla państw, które nie należą do tej organizacji, lecz pragną z nią ściślej powiązać swoje losy i bezpieczeństwo narodowe. Nie taimy, że Polska zabiegała i nadal będzie zabiegać o przyjęcie do NATO. "Partnerstwo dla pokoju" na pewno przybliży tę wizję, chociaż Polska oczekiwała więcej...

Integracja nasza z Zachodem nie osłabia przyjaznych i dobrosąsiedzkich stosunków z Rosją, Ukrainą, Białorusią i Litwą. Pielęgnowujemy i utrwalamy coraz lepszą tradycyjną już współpracę z Czechami, Słowakami i Węgrami. Wicemarszałek Sejmu RP A. Małachowski - na wspomnianym seminarium powiedział: "Nie dążymy do nowych podziałów Europy. Polska nie chce przesuwac jedynie struktur bezpieczeństwa Zachodu na swą wschodnią granicę, na rzekę Bug. Rzeczpospolita Polska chce być, jak już nieraz była w przeszłości, pomostem między Zachodem a Wschodem".

Przedstawiam zasadnicze uwarunkowania "Partnerstwa dla pokoju", które muszą być wypełnione konkretną treścią, aby skutecznie i bezkolizyjnie doprowadziło do pełnego członkostwa w europejskich strukturach bezpieczeństwa, tj. NATO i UZE.

Szczególnie szeroki zakres działania, w tym i uczelni wojskowych, postrzegam na odcinku współpracy wojskowej, zwłaszcza po pewnych ustaleniach prawnoadministracyjnych. Do zasadniczych działań współpracy wojskowej w "Partnerstwie dla pokoju" zaliczam następujące:

1. Ustalenia dotyczące problematyki integracyjnej narodowych sił zbrojnych z siłami zbrojnymi NATO.

2. Integrację struktur organizacyjnych sił zbrojnych. Obecnie następuje reorganizacja naszych sił zbrojnych pod kątem ich przystosowania do struktur organizacyjnych wojsk NATO, oczywiście przy pełnym uwzględnieniu specyfiki i możliwości techniczno-bojowych hipotetycznie przewidzianych zadań, które ewentualnie będą lub mogą wykonywać w sytuacjach kryzysowych.

3. Opracowanie uzgodnionego systemu informacyjno-szkoleniowego.

4. Opracowanie założeń, zasad i sposobów integrowania systemów dowodzenia.

5. Koordynację ustaleń logistycznych.

6. Opracowanie uzgodnionych założeń oraz zasad operacyjnego i taktycznego wykorzystania jednostek wojskowych z uwzględnieniem ich specyfiki, zwłaszcza uzbrojenia i techniki bojowej.

7. Koordynację systemów obrony powietrznej.

Pragnę podkreślić, że szczególną i aktywną rolę w wymienionych przedsięwzięciach odgrywa AON, zwłaszcza w prowadzeniu badań i opracowań teoretycznych odnośnie pięciu ostatnich bloków tematycznych. Jestem przekonany, że nasze dwudniowe spotkanie, wymiana myśli i poglądów zaowocują podczas opracowywania niektórych wymienionych problemów.

Uczestniczymy również w przygotowaniu kadr oficerskich do pełnienia misji i operacji pokojowych ONZ. Mamy w tej dziedzinie bogate doświadcze-

nia, gdyż Wojsko Polskie od 1953 r. bierze czynny udział w misjach. Chętnie też przekazujemy naszą wiedzę na ten temat innym armiom. Na przykład, w polskim ośrodku przygotowań do misji pokojowych od 13 do 25 lutego br. zostało przeszkolonych 30 żołnierzy holenderskich, a w maju będzie się szkolić w Polsce około 100 żołnierzy armii Wielkiej Brytanii.

Oczywiście problematyka "Partnerstwa dla pokoju" jest bogatsza i bardziej różnorodna od tej, którą wymieniłem. Oceniamy, że są to kolejne działania, zwrócone we właściwym kierunku, które na pewno będą służyć umacnianiu bezpieczeństwa Polski i europejskiego, na którym tak mocno zależy polskiemu narodowi.

Wprawdzie oceniamy, że obecnie wojna nie grozi Polsce, gdyż coraz lepiej rozwija się współpraca ze wszystkimi siedmioma ościennymi państwami. Żadne bowiem państwo, żadna znacząca siła polityczna, żaden liczący się polityk nie wysuwają roszczeń pod naszym adresem.

Dlatego też Polska nie traktuje żadnego ze swoich sąsiadów, ani jakiegokolwiek państwa jako wroga. Uwzględniamy natomiast istnienie potencjalnych źródeł zagrożeń, przede wszystkim niemilitarnych, które w określonych warunkach mogą doprowadzić do zagrożeń militarnych.

Mimo iż kraj nasz znalazł się obecnie w korzystnej sytuacji politycznej i wojskowej, to jednak nie należy zapominać, że żyjemy w epoce o przyspieszonym rytmie zmian polityczno-militarnych.

Zagrożenia, o których już wcześniej mówiłem, prezentując architekturę bezpieczeństwa europejskiego, są również zagrożeniami dla bezpieczeństwa Polski, chociaż o nieco zmienionych akcentach i treściach.

Uważam, że trafna ocena zagrożeń, w tym niemilitarnych, stanowi podstawowy warunek działań zapobiegających ich powstawaniu oraz opracowania i realizowania właściwie ukierunkowanych koncepcji strategicznych i założeń operacyjno-taktycznych, a więc również przygotowania całego systemu obronnego państwa, w tym sił zbrojnych.

Odpowiednio bowiem do oceny zagrożeń budujemy nasz system obronny, który definiujemy następująco: system obronny stanowią elementy potencjału obronnego własnego i ewentualnie sojuszniczego, połączone celem politycznym, zapewniając historycznie uwarunkowaną suwerenność i niepodległość narodu polskiego, jego prawa do integralności terytorialnej i nienaruszalności granic państwa.

Przy tak zdefiniowanym systemie obronnym, uwzględniając cel polityczny jako nadrzędny, do zasadniczych jego elementów zaliczamy następujące:

- potencjał gospodarczy;

- potencjał naukowo-techniczny;
- potencjał bojowy (obronny) sił zbrojnych i obrony terytorialnej;
- potencjał przygotowanych pod względem wojskowym i obronnym rezerw osobowych i materiałowych;
- świadczenia resortów cywilnych na rzecz systemu obronnego państwa.

Wymienione elementy stanowią podstawę do tworzenia swoistej architektury systemu obronnego państwa. System ten jest oparty na czterech zasadniczych filarach.

Pierwszy, stanowi polityka państwa zarówno zagraniczna, jak i wewnętrzna. Uważamy, że podstawowym warunkiem bezpieczeństwa Polski jest dalekowzroczna, mądra i aktywnie prowadzona polityka. Najważniejsze bowiem to zapewnienie dobrosąsiedzkich stosunków z państwami ościennymi i budowanie więzów trwałej przyjaźni z tymi państwami, które mogą, w razie potrzeby, udzielić konkretnej pomocy politycznej, ekonomicznej oraz militarnej. Dlatego też tak mocno wiążemy bezpieczeństwo naszego państwa z bezpieczeństwem europejskim.

Drugim filarem jest potencjał gospodarczy i naukowo-techniczny. Na podkreślenie zasługuje fakt, że 1 lutego br. wszedł w życie układ o stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi. Przewidziane bowiem związki Polski z Unią, mimo iż są jeszcze ograniczone, to jednak wiele spraw prawnie normują i rozwiązują ku obopólnym korzyściom. Transformacja w polskiej gospodarce na pewno była wyjątkowo trudna, ale rok 1993 przyniósł pewną stabilizację i ożywienie. Prywatyzacja i wolny rynek coraz bardziej znajdują zrozumienie w społeczeństwie. Należy również odnotować fakt prawie 4 proc. tj. najwyższego w Europie wzrostu dochodu narodowego w 1993 r. przy jednoczesnym minimalizowaniu deficytu budżetowego.

Jest to dobra prognoza na przyszłość, gdyż ożywienie gospodarcze w coraz większym stopniu będzie wywierać istotny wpływ na bezpieczeństwo i obronność państwa.

Kolejnym filarem, to siły i środki obrony terytorialnej, które są obecnie w Polsce w stadium zaawansowanego przygotowania i organizacyjnego tworzenia.

Filarem o szczególnym charakterze, tak jak w każdym państwie, są siły zbrojne, które obecnie przechodzą odpowiednią reorganizację, a nawet zmianę dyslokacji niektórych jednostek wojskowych. Akademia Obrony Narodowej bierze czynny udział w przemianach naszych sił zbrojnych i dostosowania ich do nowych uwarunkowań politycznych, ekonomicznych i militarnych. Udział akademii wyraża się zarówno w kształceniu kadr dowódczych i sztabowych, jak

również w prowadzeniu badań naukowych i opracowaniu licznych ekspertyz oraz teorii systemu obronnego, a także uczestnictwie w opracowaniu koncepcji strategicznych i założeń operacyjno-taktycznych.

Stymulującą stabilizację w państwie, w tym i jego systemu obronnego stanowią:

- doskonalenie powszechnej oświaty i rozwoju nauki;
- rozwój kultury i sztuki;
- pielęgnowanie tradycji narodowych;
- rozwój powszechnego sportu.

Głównym elementem integrującym system obronny jest bezpieczeństwo europejskie, o które Polska zabiegała i zabiega. Uważam bowiem, że tak jak w historycznej przeszłości, bezpieczeństwo Polski, w dużym, jeżeli nie w zasadniczym stopniu stymuluje bezpieczeństwo europejskie.

Architekturę prezentowanego systemu opieramy na trwałym fundamencie psychologicznego i obronnego przygotowania społeczeństwa. To naród właśnie dźwiga na swoich barkach ten gmach bezpieczeństwa narodowego i ponosi największe ofiary, jeżeli ten fundament i gmach będą nietrwałe. Naród polski szczególnie tego doświadczył w drugiej wojnie światowej, tracąc około sześciu milionów obywateli.

Dlatego z taką ufnością podchodzimy do "Partnerstwa dla pokoju", które choć obecnie nie daje gwarancji bezpieczeństwa, to jednak na pewno wzmacnia system obronny naszego państwa.

Sądzę, że w autentycznym zbliżeniu do zachodnich struktur obronnych bardzo ważną rolę mogą odegrać uczelnie wojskowe, tworząc swoiste "Partnerstwo uczelni wojskowych"; dowodem są nasze spotkania, które tak wysoko cenimy, gdyż stymulująco wpływają na dalsze doskonalenie systemu kształcenia. Dalszą naszą współpracę widzę w sposób następujący:

1. Wspólna ocena zagrożeń bezpieczeństwa narodowego i europejskiego (konfrontacja poglądów i ocen na ten temat).

2. Wspólne opracowywanie (ustalanie) najbardziej racjonalnych sposobów zapobiegania powstawaniu zagrożeń i przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym.

3. Bieżąca wymiana informacji, dotyczących systemów obronnych, koncepcji strategicznych i operacyjno-taktycznych oraz usprawniających system kształcenia.

4. Kształcenie w uczelniach wojskowych nauczycieli akademickich i studentów.

5. Tworzenie wspólnych zespołów naukowo-badawczych do rozwiązywania problemów nurtujących zainteresowane uczelnie.

6. Uogólnianie doświadczeń z misji i operacji pokojowych ONZ i KBWE oraz ich bieżące upowszechnianie.

Pragnę podkreślić, że wiele z wymienionych propozycji nasze uczelnie już owocnie realizują. Oczywiście niektóre z nich wymagają wymiany poglądów, ustaleń organizacyjnych i ewentualnego upowszechnienia.

Jestem przekonany, że nasze spotkania dowodzą o wciąż pogłębiającej się i utrwalającej korzystnej współpracy uczelni wojskowych, wybiegającej poza oficjalne ustalenia naszych polityków i przełożonych. Ale to także przywilej wyższych uczelni.

I chociaż wokół nas świat nadal ulega nieustannym zmianom, choć jest (i będzie) wiele trudnych problemów do bezzwłocznego rozwiązania, to jednak z ufnością, nadzieją i optymizmem możemy patrzeć w przyszłość Europy bez wojen i konfliktów zbrojnych na dużą światową skalę.

Wielce Szanowni Państwo !

Kończąc, jeszcze raz pragnę serdecznie podziękować za umożliwienie mi ponownego wystąpienia przed tak dostojnym gronem i podzielenie się swoimi refleksjami oraz zasygnalizowanie kilku kwestii, które są przedmiotem szczególnego zainteresowania w systemie kształcenia Akademii Obrony Narodowej.

ACADEMY OF NATIONAL DEFENCE

21.03

Maj. Gen. Prof. Dr Eng. Tadeusz JEMIOŁO

**DEVELOPMENT OF EUROPEAN SECURITY:
ITS IMPACT ON THE EDUCATION SYSTEM**

JOHN PAUL II

Tłum. płk Wiesław KURZYCA

WARSAW

March

1994

*A day shall come when democratically
elected Western European institutions will
range throughout the whole Europe, within
its geographic and historical boundaries.*

JOHN PAUL II

- European security requirements,
- major conditions affecting the security of Poland,
- other internal and external conditions affecting directly or indirectly the security of Poland.

The principal elements of the study system in the AND are as follows:

- further development and enrichment of university-level knowledge, whose basics were acquired by our students in the previous four-year long studies in higher officers'

LADIES AND GENTLEMEN,

- theoretical professional knowledge, chiefly in the field of strategy, operational art, and tactics.

The aim of my presentation, in front of such a distinguished gathering, is to approach a few selected problems connected with the impact of a developing European security on the education system in the Academy of National Defense (AND).

All three elements of the education process comprise also a psychological preparation of students. Since the very foundation of our school, problems of European security have been taken into careful consideration and have found fair share in its teaching programs (Diagram No 1). It was and it is still necessary as only in safe Europe can we perceive safe and sovereign Poland. Consequently, students' classes on graduate and post-graduate studies begin with the Commandant's lecture on the "European security system". Only the next one in turn concerns the defense system of the Republic of Poland, on the background of security in Europe.

rest of all European countries. Studying in the AND by officers from other armies favors this approach.

The diagram No 1 displays in a simplified way the factors which influence the system of education in the AND:

- European security requirements;
- major conditions affecting the security of Poland.
- other internal and external conditions affecting directly or indirectly the security of Poland.

The principal elements of the study system in the AND are as follows:

- further development and enrichment of university-level knowledge, whose basics were acquired by our students in the period of four year long studies in higher officers' schools, or in the Academy of Military Technology, or in the Academy of the Navy;
- theoretical professional knowledge, chiefly in the field of strategy, operational art, and tactics;
- developing of command and staff skills, which give basis for the use of theoretical knowledge in practice.

All three elements of the education process comprise also a psychological preparation of students.

The contents and methodology of teaching are directed towards the solving of principal problems of the security system -- not only its theoretical aspect but also issues reflecting its practical requirements. We strive to imbue our students with motivation for such practical solutions which can and should have positive influence on changes and revaluation in the interest of all European countries. Studying in the AND by officers from other armies favors this approach.

While doing so we reach to over one thousand years of experience and historical values of the Polish nation, Polish art of war and military thought -- not to promote any nationalism but to display all that maintained security of the country on the background of security in Europe.

Evaluation of historical experience against present developments enables to see better situations and conditions that lead to threats resulting in crises and eventually armed conflicts. Such a look back into the history makes it possible to form certain patterns of preventing and countering crisis situations and risks -- especially military ones -- under present circumstances. It is certainly a difficult and controversial problem as threats may be considered in more ways than one and by taking into account various aspects of both, the country's and European security.

On diagram No 2, I want to demonstrate the risks that exert (or may exert) measurable influence infringing the endurance and reliability of national and international security.

First of all, I refer to political threat as the one which determines the architecture of Poland's and Europe's security.

Economical threat also manifests itself very distinctly; it is a peculiar indicator of appropriateness of political concepts and a measure of social behavior, both at national and international arena. In general, one can venture an opinion that security may be threatened if economic imbalance on the continent, being a result of its former political division, will not be eventually redressed. Therefore, it seems honest to say that in addition to the "Partnership for Peace" there should also grow and be more dynamic a "Partnership for

economic activity", for one ought to remember that economic failures steer towards social tensions and crises.

I have distinguished the risk of a scientific and technological character because it is an area which nowadays strongly determines policies and economic development. The constrained transfer of information on scientific and technological achievements causes asymmetry in political, economic, social, and also defense progress. On the other hand, we should be very cautious about not spreading new military technologies of highly lethal weapons to those for whom they would simply be an incentive to stir up a conflict. Now, it is very disturbing that a number of countries possessing nuclear weapons is growing, and that research on the development of a super-weapon of massive destruction is still carried on.

Local armed conflicts is the next item on the register of dangers to security. If they are not extinguished in time they may have severe impact on international balance and trust. Presently, the most hideous example is the Yugoslavian conflict. One may say that the former Yugoslavia has become a "bleeding pattern" of the role of nationalism and religious strives in aggravating serious crises. Therefore, a growing part in the endangering of security should be ascribed to:

- various kinds of nationalism;
- religious fanaticism;
- terrorism; and
- massive migrations.

The foregoing threats, if not avoided in time, may directly or indirectly effect weakening credibility of international co-operation. They may also give rise to crisis situation which under certain circumstances may lead to the extreme form of threat -- military one. The military threat is perceived by us as a threat of the use of military force to impose political or economic demands, and as the actual use of military force, that is, an armed operation. And although we do not predict an armed conflict on broad scale, it cannot be at all excluded. Additionally, there may appear military conflicts of low- and mid-intensity, which are also very detrimental to international security.

It is certainly a truism to say, but should be reiterated, that crisis situation should be prevented at appropriate time. Their early recognition and sound assessment, also by academic studies, have a true significance for creating the architecture of national as well as European security.

In the teaching process of the AND, the architecture of European security is perceived in the following way (diagram No 3):

1. As always, the binding substance is commonly agreed foreign policy.
2. The pillars of security are WEU, NATO, CSCE, and "Partnership for Peace". The last one among those mentioned may arouse controversy, especially that it is situated at the same level as the elements that are commonly known and recognized. However, it seems that the "Partnership for Peace" can create reliable expectations about security among many countries not belonging to the western defense structures.
3. European stability will be supported by culture, art, science, sports, and humanitarian organizations of international scope of operation.

4. The fundamental of such architecture of European security should be active co-operation in the fields of economy, science, and technology.

I dare say that for the first time in this century the nations of Europe, with the close co-operation of the United States, have grasped an opportunity to call into being institutional structures of unity, common security and co-operation; institutions which can satisfy the needs of progress of societies of the Old Continent. They may ensure Europe a proper place in the world community of nations, reflecting the value of its heritage and potential. There appeared political and other conditions to realize 700 year old idea of eternal peace and European confederation. Furthermore, presently proposed principles and institutions resemble strikingly concepts of Immanuel Kant, or of the Polish prince, the first commandant of the Knight's School in Poland, Adam Czartoryski.

That is why we believe that the prior condition of security-building on our continent is to observe the principle of political integrity in defining short- and long-term policies, which will conform to the expectations of both -- Eastern and Western nations.

An essential role in this area is filled by political openness of European states, because it contributes to building up mutual confidence between nations. It is fitting to say then that the more policy and its realization is open in a given country the stronger is its security. The recognition of common values, the policy of openness, and the convergence of pursued aims create opportunities for countries sharing this way of conduct and assure them wide participation in organizations of European community.

In the considerations on the developing of political conditions of European integration, one cannot omit a great role of the United States in this process. Like in the past, USA can be a stabilizing factor in the complex of changes on the European continent.

The security of Europe and the world in the former period was based on the balance between nuclear superpowers. Today, with cold war over and Europe gaining new identity, the importance of European organizations in the field of security is growing. That is why such a momentous element of the European security is presently the Western European Union. The Polish parliament has organized, on 11-12 February this year in Warsaw, an international seminar on the Views of the Western European Union on the Security of the states of Middle and Eastern Europe. The meeting was attended by the Chairman of the WEU assembly, Sir Dudley Smith, who praised highly the course of discussion during the seminar. In reference to Poland, he stated among other things:

"Poland has already got the status of permanent observer in the WEU assembly, and I am convinced that your representatives will play a major role in it.(..) I think that in the issues of security and defense Poland and other larger countries of the Middle Europe should create a new security status. (..) In my opinion, if we achieved European identity in the issues of security and defense this would be the most powerful defense bloc, which nobody would risk to touch."

Forgive me this long quotation from the statement of Sir Dudley Smith but it recalls the atmosphere of great confidence placed in the WEU as one of the pillars of European security.

I will not elaborate on issues connected with NATO and CSCE because their cardinal importance and critical role in the maintenance of security in Europe is commonly known and recognized.

However, I want to refer to a few points in connection with the "Partnership for Peace", the agreement on which was signed by our prime minister, Mr. Pawlak, on February 3rd, this year. I mentioned that it is disputable to place the Partnership among pillars of the European security. In my opinion, however, the Partnership can be included in this framework, as it is an initiative leading to a new form of co-operation between NATO and countries which do not belong to this organization but do wish to associate with it their future and national security. We do not conceal that Poland is striving and will still be making efforts to join NATO. The "Partnership for Peace" surely brings us closer to this goal, though Poland expected more...

Our integration with the West does not weaken our friendly and good-neighborly relations with Russia, Ukraine, Belarus, and Lithuania. We foster and promote our traditional friendly co-operation with the Czech Republic, Slovakia, and Hungary. A Deputy Speaker of the Polish parliament, Mr. Malachowski, stated during the above mentioned seminar: "We do not seek a new division of Europe. Poland does not want to only move Western security structures to her eastern border, on the Bug river. The Republic of Poland wants to be, as she not once was in the past, a bridge between the West and the East."

On diagram No 4, I present main requirements that must be met within the framework of the "Partnership for Peace" to lead effectively and without collision to the full membership in European security structures, that is, NATO and WEU.

I discern a wide range of issues to be worked on in the area of military co-operation, including the engagement of military schools, immediately after certain legal and administrative particulars have been settled. Primary components of the military co-operation within the "Partnership for Peace" are in my opinion as follows:

1. The problems of integration of national armed forces with armed forces of NATO.
2. The adjustment of organizational structures of the armed forces. Presently, our armed forces are subject to restructuring with a view to their adjustment to organizational structures of NATO, obviously also with regard to a character of their anticipated missions to be performed in crisis situations, and their combat and technical capabilities.
3. The working out of a mutually agreed informational-educational system.
4. The working out of assumptions, rules and ways of integrating command systems.
5. The coordination of logistic support.
6. The working out of mutually agreed assumptions and rules of operational and tactical use of military forces, with regard to their character, especially armament and other combat technology.
7. The coordination of air defense systems.

I want to point out that the AND plays an active role in the foregoing efforts, especially in research and theoretical papers on the last five topics out of those mentioned. I am sure that our two day meeting and the exchange of views and ideas will contribute to the work on some of those problems.

Furthermore, we participate in the preparation of officers to serve in missions and peacekeeping operations of the United Nations. We have gained rich experience in this field as the Polish armed forces have been taking active part in these missions. We readily convey our knowledge in this area to other armies. For example, 30 Dutch soldiers were trained in the Polish UN Preparation Center in February this year; in May, about one hundred British soldiers will be trained at the same place.

The problem area of the "Partnership for Peace" is certainly bigger and more differentiated from what I spoke. We assess that those specified by me and others not cited are efforts in the right direction, which will surely serve the strengthening of the Polish and European security. The Polish nation counts on it very much.

In our present assessment, Poland is not threatened by war; the co-operation with all seven neighboring countries is improving (the map of geostrategic situation of Poland - the Diagram No 6). No country, no significant political force and no serious politician puts forward any claims against our country. In spite of the fact, however, that Poland is presently in a favorable political and military situation, one should be aware that we live in an era of a hectic rhythm of political and military change.

The threats of which I spoke earlier in reference to the European security are also threats to the security of Poland, although of slightly different emphasis.

I believe that the correct risk-assessment, including of non-military ones, constitutes the basic aspect of adequately directed strategic, operational and tactical assumptions, and serves well the preparation of the entire defence system of the country, including the role of the armed forces.

In accordance with the assessment of threats, we develop our defence system (Diagram No 7), based primarily on own defence potential and eventually on that of an alliance, bound by a common political aim . By this we secure our historically legitimate sovereignty and independence of the Polish nation, its right to territorial integrity and inviolability of the state's borders.

The principal elements of so-defined defense system, while recognizing the supremacy of the political aim, are as follows:

- economic potential;
- scientific and technological potential;
- combat (defence) potential of the armed forces and territorial defence;
- potential of military reserves (human and material);
- services of civilian ministries, especially the Ministry of Internal Affairs.

The foregoing elements of the defence potential constitute a basement for a specific construction of the defence system. Such a system rests on four principal pillars (slide No 8). The first is the policy of the state, both foreign and internal. We judge that the basic condition of Poland's security is far-sighted, sound and active foreign policy. The most important thing is to ensure good-neighborly relations with adjacent states and building friendly ties with those who, in case of need, can provide real political, economic, or military help. That is why we so strongly attach our security to the security of Europe as a whole.

The second pillar is the one of economic and scientific and technological potential. It is worthy of remark at this moment that February 1st, this year, was the day of the coming into effect of the agreement on the association of Poland to the European Union. Connections of Poland and the Union anticipated in the agreement, although still limited, legally regulate, to mutual benefit, many problem areas. The economic transformation in Poland has been exceptionally difficult, but the year 1993 brought certain stability and even recovery. Privatization and free market has been finding wider understanding in the society. It is worth mentioning that the national annual income in 1993 grew by 4%, which was the biggest figure in Europe. Budget deficit is maintained in reasonable limits. This is a good prospect since the economic potential exerts a growing influence on security and credibility of defense.

The next pillar is formed by forces and facilities of the territorial defense, which are now at the stage of advanced preparation and organization process.

The pillar of a special importance, like in each country, are the armed forces, which are now subject to reorganization and even relocation of some military units. The AND actively participates in the transformation of our armed forces and their adjustment to new political, economic, and military conditions. This participation is realized by training command and staff personnel, by carrying out scientific research, by working out a theory of the defense system and producing expertise materials, and by taking part in the work on strategic, operational and tactical concepts.

Apart from what has already been said, there are other yet factors that positively affect national stability, including stability of defence. These are as follows:

-- the improving of national education system; the development of science;

-- the promotion of culture and art;

-- the fostering of national traditions;

-- the development of common sports activity.

The main element integrating the defence system is European security. Poland has always sought it and is still seeking it for we believe that Poland's security, seen in historical perspective, has been stimulating European security.

We rest the construction of the presented system on the firm fundamental of psychological and defensive preparation of the whole society, for it is the nation which bears all the cost of building the defence system, being at the same time aware of impending great losses if this system appears to be not enough strong and enduring -- the Polish state went through a horrible experience about this when it lost about six million citizens in World War II.

That is why we approach the "Partnership for Peace" with confidence; although it does not give presently guarantees of safety, it certainly supports the defense system of our country.

I believe that military schools can play an important role in the real rapprochement of Western and Eastern defense structures. They can establish a kind of "Partnership of military schools" (Diagram No 9); the present manifestation of this are our meetings, which we value very much as a stimulating factor in the improvement of our education system. I regard further co-operation in the following areas:

1. Common assessment of threats to national and European security (the exchange of opinions and views on the subject).
2. Common work on most rational ways of avoiding threats and preventing crisis situations.
3. Current exchange of information on defense systems; strategic, operational, and tactical concepts; and this relevant to the improvement of education system.
4. Training of academic teachers and students in military schools.
5. Formation of common scientific research teams to solve problems of mutual academic interest.
6. Drawing conclusions from experience gained in the UN and CSCE missions, and their current publication.

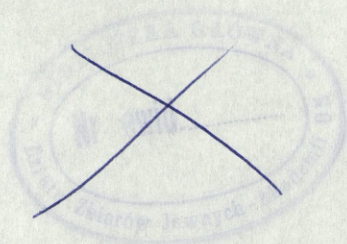
I want to stress that our academies have already been carrying out many of the aforesaid proposals. Naturally, some of them require settling organizational details and contingent promotion.

I am convinced that our meetings prove still closer and firmer, mutually beneficial, co-operation among military academies, projecting beyond official recommendations of our politicians and superiors. But this is a privilege of higher schools.

And although the world around us is subject to permanent changes, although there are and there are going to be lots of difficult problems, although there still exist barriers and conflicting interests, for all that we can look with hope, optimism, and confidence into the future of Europe, the future without wars and armed conflicts on a great, global scale.

Ladies and Gentlemen,

Ending my presentation, I wish to thank once again for making it possible for me to address again such a distinguished assembly and refer to a few issues which are points of our particular interest within the education system of the Academy of National Defense.

~~325-03~~

S/2320¹

~~Biblioteka Główna
Akademii Umiejętności Narodowej~~

~~S/2320~~

~~05-002320-001-0~~

2